

Z CIZÍCH REVUI

a) *Revue française.*

Revue d'Artilerie.

Ročník 1928, leden.

Major Grenouillet: Ochrana civilního obyvatelstva proti bi-
tevním plynům.

Krátký obsah německého díla dra
R. Hansliana: Der chemische Krieg,
které vyšlo v roce 1927 v 2. vydání.

Dílo je souhrnem studií uveřejně-
ných v cizích publikacích o boji ply-
nem se zvláštním zřetelem na letecké
bombardování plynem uvnitř zemí
válčících států a na opatření k ochra-
ně civilního obyvatelstva.

Autor uvádí, že k zamoření terénu
plynem je třeba 10 g plynatvorné hmo-
ty na 1 m² plochy. Tak na př. k tomu,
aby byl zamořen plynem Berlín, jehož
plocha činí asi 300 km², bylo by třeba
3000 tun plynatvorné hmoty a k její
dopravě asi 3000 velkých letounů.
(Prakticky je ovšem taková akce ne-
možná.)

Není tedy třeba k ochraně civilní-
ho obyvatelstva takových přístrojů a
opatření jako k ochraně bojovníků,
kteří jsou nuceni stůj co stůj brániti
určitý terén. Civilní obyvatelstvo může
se zamořeným plochám vyhnouti a je
tedy především třeba regulovati dopra-
vu, zříditi vhodné úkryty a vybaviti
obyvatelstvo ochrannými přístroji,
které by účinkovaly po určitou dobu.

Problém ochrany civilního obyva-
telstva není však tak jednoduchý, jak
se zdá. Ochrana bude záležitostí v množ-
ství opatření jak k ochraně jednotliv-
ce, tak i celku, jako na frontě.

Tuto otázku studuje obzvláště ruský
autor Paulov, který navrhuje takovou
organizaci ochrany dělníků v továr-
nách, aby mohli dále pracovati, i kdy-
by byli zamořeni otravným plynem.

Úvahy tohoto autora nenašly sice
ohlasu v praxi, zato však vzbudily
další zajímavé diskuse.

Autor reprodukuje dále myšlenky
o této otázce, vzniklé v Rusku, Itálii,
Anglii, Francii a Spojených státech,
z nichž možno vyvoditi, jakou důleži-
tost jí připisují hlavní evropské vel-
moci.

Mjr. P. Prévost: Nynější snahy
v konstrukci automobilu. Sa-
lon 1927.

Autor probírá různé technické otá-
ky, na něž třeba míti zření při výrobě
automobilů; nakonec poukazuje na
jeho význam, hlavně pro armádu.

Kapitán M. Emond: Studie za-
střílení s jednostranným po-
zorováním.

Využití grafikonu pro oboustranné
pozorování při střelbě s jednostranným
pozorováním. Dobrá a praktická studie.

Důst. děl. správní služby J. L. Boudon: Příspěvek k dějinám francouzského dělostřelectva. — Služba dělostřelectva od XVI. století až po naše dny.

Kapitán G. Guillemain: O jednostranném pozorování bez použití mapy.

Autor doporučuje zjištění přibližné hodnoty pozorovacího úhlu úhloměrným přístrojem na pozorovatelně, čímž má být usnadněno uvedení ran na pozorovací přímku a umožněno aplikovatí tatáž pravidla jako při zastřílení s mapou. Tímto postupem se střelba urychlí a ušetří se střeliva.

Únor 1928.

Generál E. Pagezy: Jednostranné pozorování. (Pokračování z čís. říjnového, listopadového a prosincového 1927.)

Podrobná studie zvláštního způsobu jednostranného pozorování, který se však zdá příliš složitý, aby se ho mohlo běžně užívat.

Plk. F. Marescaux: Nové přístroje pro střelbu s vysokými rozprasky.

V článku jsou vylíčeny nevýhody dosavadních přístrojů, charakteristika a užití nových přístrojů, získané výsledky, srovnání metody telemetrické a metody tak zv. *réticule tangent*. V dodatku jest uveden praktický příklad užití nového přístroje na střelnici v Mailly r. 1927.

Major L. Camps: Pojednání o zhodnocení fotografií.

Podle uvedeného způsobu možno graficky přenéstí jakýkoli bod fotografického snímku ať kolmého, šikmého nebo horizontálního na topografický stolek. Metoda je dosti rychlá a přesná. Přesnost činí asi 1 až 2 pravděpodobné úchytky. Podle autora možno mít přenesen bod za 5 hodin od startu letounu nebo za 2 hod. 30 min. při použití metody velmi rychlé. V boji nastanou okamžiky, kdy uvedené metody bude možno výhodně použiti.

Kapitán H. Ragonnet: Praktická studie soustředění.

Při soustředění je třeba rychlé přípravy a přesné střelby. Máme-li střílet rychle, musíme snížit čas potřebný k hledání v tabulkách a k výpočtu oprav, má-li být střelba přesná, je třeba mít zřetel na všechny opravy atmosférické a balistické, které mění dráhu střely.

Autor uvádí způsob, podle něhož můžeme využít výsledku palby jedné baterie k palbě baterie jiné, aniž musíme počítati prvky znovu.

Kapitán G. Fonquernie: Kompozice vlivů balistických a atmosférických.

Grafické řešení různých případů přenosu palby, aniž je třeba meteorologické zprávy.

Březen 1928

Generál Challeat: Spojení pěchoty s dělostřelectvem; doprovodné dělostřelectvo a dělostřelectvo pro přímou podporu.

Přednáška generála Challeata, inspektora studií a technických pokusů dělostřelectva, konaná záložním důstojníkem pěchoty a dělostřelectva vojenské oblasti pařížské.

Krátký souhrn základních definicí a pojmů, které musí znáti obzvláště záložní důstojníci pěchoty, aby měli správné porozumění pro svou sesterskou zbraň.

Generál Charez a kapitán Revers. Předběžný, povšechný návrh na materiál.

Velmi zajímavý a přehledný článek o návrhu velitelství na požadavky kladené na určitý materiál po stránce taktické. Aby však velitelství mohlo požadovati správně materiál vyhovující určitým požadavkům taktickým, jako jsou dostřel, účinek střely, pohyblivost atd., musí si býti vědomo základních požadavků technických, krátce: požadavky taktické musí býti v souladu s možnostmi technickými.

Autoři předvádějí několik takových příkladů způsobem velmi přístupným každému, kdo má základní znalosti z balistiky.

Plukovník v. v. Dumouly: Studie o výpočtu pravděpodobné výrobní ceny v slevárnách a o poučení, které z toho vyplývá vzhledem k rozdělení všeobecných výdajů.

Výpočet ceny kovu a práce při výrobě určitého kusu. Způsob grafického řešení těchto výpočtů jeho přesnost a důležitost.

Podplukovník gšt. de la Porte du Theil: Jak uskutečnění souhru mezi pěchotou a dělostřelectvem pro přímou podporu.

Za stabilizačního období vztahuje se dohoda velitelů pěchoty a dělostřelectva zpravidla na podrobnosti. Vše může býti dobře připraveno. Za války pohybné nebude však vždy možno z nedostatku času sestavit úplný plán o užití a proto je třeba, aby se velitelé již v míru cvičili v tom, jak uskutečnití vzájemnou souhru zbraní. Musí znáti vzájemně způsob boje té i oné zbraně, pěchoty a dělostřelectva, aby v kterenkoliv okamžiku byli s to podat si bratrsky ruku a přispěti takto k společnému vítězství.

Autor popisuje na konkrétním případě, jakým způsobem možno tuto sou-

bru uskutečnití, co musí vědět pěšák o svém dělostřelectvu a dělostřelec o pěchotě, a "onoči":

Dělostřelec musí znáti:

1. úkol, pěchoty, zasazené jednotky, sestavu, frontu;

2. výchozí základnu, která se musí arci hoditi k počátečním palbám dělostřelectva v útoku;

3. cíle s jejich bočním ohraničením, eventuálně postupné cíle;

4. mechanismus útoku, z něhož vyplývají po dohodě dělostřelce s pěškem postupné cíle palby primé podpory a palby podpůrné, jich zastavení, znovuzahájení a ukončení.

5. Po dohodě utvoří se styčné hlídky, jakož i systém přenášení a stanovi se smluvená znamení. (Pokračování.)

Knihovnik válečné školy Robert Laulan: Vojenská škola a její původ: Dějinný vývoj francouzské vojenské školy. (Pokrač.) Npor. Krepl.

b) *Revue* německé.

Kriegskunst in Wort und Bild.

Ročník III., seš. 10, 11, 12. (Dokončení.)

Soubor článků „Taktik“. Seš. 10: „Boj při ústupu“ je spojen za dne obvykle s velkými ztrátami, bude proto vždy výhodnější zahájití ústup teprve za tmy. — Nepřecházeti příliš brzo do pochodového proudu, t. j. v dosahu nepř. palby zachovati i při ústupu bojovou sestavu; ke krytí ústupu určití kulometry a baterie, jež po určenou dobu zůstanou v pal. postavení; raněné a zbraně padlých vzíti s sebou; zadní voj klade odpor pronásledujícímu nepříteli, pokud hlavní části ustupujícího vojska nejsou v bezpečí (nebo po dobu předem určenou). Nepříteli pronásledování ztížití četnými překážkami, zhořením mostů atd. Trény nutno poslati zpět před zahájením ústupu bojových jednotek. Zvýšenou pozornost věnovati při ústupu ničení! Na vhodných místech připraviti samičinné miny. Ani při ústupu nezapomínati na zajištění do stran! Při odjezdu dělostřelectva — je-li půda tvrdá — ovinouti kola hadry. — Cyklus 12 obrázků „Falsch-R.“ — Seš. 11: „Zajištění a výzvědy“ odpočívajícího oddílu za noci: Zaujetí stanoviště polních stráží. Výhled. Jest účelné opatření strážné dalekohledem. Skryt. Maskování. Pozorování. Jak odváděti z polní stráže nazad zajatce. — Umístění a maskování dělostřelectva. Zakrytí světla. Zařízení pro poplach. — Cyklus 12 obrázků „Falsch-R.“ — Námořnictvo: přípravy pobřežního děl. Člunu k přepadu nepř. polní stráž. — Seš. 12: „Noční přepad“. Výzvědné hlídky útočnicka postupují vždy v skrytu, co možná tiše. Nepříteli, zamýšlejícího noční přepad, nechat přiblížit se až na malou vzdálenost, pak zahájití prudkou palbu. Je zřídka možno čelním útokem překvapiti nepříteli: dosáhne se toho snáze útokem s boku, zatím co frontálně

naň střelí kulometry. Jestliže útočník při nočním útoku střelí a křičí, ohroží sám sebe a poskytne protivníkovi čas k ústupu. Bude proto při nočním přepadu účinnější pobiti nepř. bodáky, útočným nožem a pažbou. Při přepadu táhnoucích proudů zahájiti palbu teprve proti valnému voji, nikoli proti zajišťovacím jednotkám. Při nočním přechodu řek: pontony, čluny a jiný materiál nevoziti až k samé řece na vozech (rachot kol, ržání koní, pokřik vozků), nýbrž dáti donéstí mužstvem za největšího ticha. Doprovodná děla pěchoty, určená proti pancérovým autům a tankům, zůstanou v skrytu až do okamžiku, kdy jejich palba může býti dostatečně účinná: nezahájiti palbu předčasně! V přední linii nepoužívati telefonů! — 12 obr. „Falsch-R.“ — Závěr k souboru článku „Taktik“ ročníku III, (1926/27): „Útočit, neustále útočit, bezohledně útočit je kouzelným heslem úspěchu ve válce: tak jednali vojévůdcové všech časů: Alexandr, Hannibal, Caesar, Fridrich II. — (Napoleon jest ovšem vynechán!), Moltke. Jistě bude mnohdy potřeba prozíravé zdržlivosti, obrany, vyhnutí. Přes to však má každý velitel býti stále pevně rozhodnut, nepříteli ihned zase napadnouti, jakmile se naskytne vhodná příležitost... Nezapomeňme, že... německý voják daleko předčasně nad vojáka všech ostatních národů a že právě Francouz nikdy nevydržel útok německé pěchoty na bodák a ani jejího morkem otrásajícího hurát!“ — A dále: „Zbabělý diktát versailský (das feige Diktat von V.) vzal našemu národu svobodné právo muže cvičiti se ve zbraní. Tím posvátněji uchová něm. mládež v svém srdci odkaz velkého krále Fridricha... hrdý, bezohledný, útočný duch!“ — Reprodukce poprsí Fridricha II. (1712—1786).

K „Ochráně civ. obyvatelstva před leteckými útoky“ navrhuje angl. časopis „The Fighting Forces“ m. j.: Kdežto povážlivé pozemní i námořní zbrojení některých států lze ihned zjistiti, může býti zbro

*) Viz VR., roč. IX., seš. 5, str. 289.

jeni letecké zakryto letectvím obchodním a dopravním. Možnost rychlé přeměny k účelům válečným vyžaduje, aby si civ. obyvatelstvo jasně bylo vědomo svého postavení při leteckém útoku nepřátelském. Ve většině případů jest otázka, zda civ. obyvatelstvo leteckému útoku podlehe či-li nie, otázkou času. Vydrží-li obyvatelstvo útoky nějaký čas, mohou býti provedena opatření proti nim, jako zajištění výživy, ubytování uprchlíků atd. — Opatření proti leteckému útoku musí tedy především opatření lidu čas, aby se mohl vzpamatovati z prvních účinků zděšení. List navrhuje tedy tato opatření:

1. Periodické oznamování nynějšího stavu a možnosti leteckého nebezpečí. Údaje o rozsahu a způsobu předvídaných útoků a pravděpodobných škod jimi způsobených. Dosažitelná ochrana a způsob, jak útoku uniknouti.

2. Zjištění, kam si obyvatelstvo při vážných útocích přeje býti zachráněno, jak zamýšlí tam dospěti, jak tam připravit ubytování, a jak si představuje opět zahájení své činnosti.

3. Vyživovací přípravy pro oblasti, zvolené obyvateli za útolek, a přípravy pro zajištění dopravy tamtéž.

4. Přípravy k přemístění vládních a jiných důležitých správních úřadů na vhodná místa.

5. Zřízení bezdrátov. spojení z míst uvedených za 4. do nejdůležitějších míst v sousedství.

6. Zřízení nouzové policie k zesílení policie místní, a to z řad těch, kteří v ohroženém místě zůstali.

7. Hasičská opatření. Zásobování vodou, plynem, elektřinou. Kanalisace.

8. Zajištění plynové masky pro veškeré obyvatelstvo.

9. Zřízení krytů, jistých proti pumám i plynu pro státní zaměstnance, kteří musí vytrvati na svém místě.

10. Zřízení obvazíšť a nemocnic.

Vojenství cizích států:

Článek „Anglické letectvo“ je zároveň propagandou proti versaillskému míru. Jako každoročně, konala se i v červenci 1927 přehlídka letectva u Londýna. „Pro německého diváka... na mohutné masy angl. bi-levních letců — diváka, který v Německu jen zřídka spatří ojedinělé letadlo (?), bylo toto neslýchané divadlo vážnou upomínkou na okovy versaillského míru“. — Četné obrázky.

Vznik letadla: 10 obr. s přísl. textem.

Polské přípravy k válce: „Polsko jde tak daleko, že podrobuje voj. výcviku i ženy!“ — Několik reprodukcí.

Švédská armáda: Na podzim 1926 konaly se v lesnatém a jezernatém území mezi Upsalou a Stokholmem manévry dvou švédských divisi, manévry, v kterých naposled zavlály prapory mnohého starého a slavného pluku. Švédská branná moc prožívá právě přerod, který postihne hlavně pěchotu a jezdeckto. V létě 1925 odhlasoval říšský sněm švédský nový branný zákon, který sice s jedné strany zmenšuje, s druhé strany však modernisuje švédskou brannou moc. Tím byl ukončen vnitropolitický boj, který rozvířil od konce války švédskou veřejnost.

Roční kontingent nováčků se snižuje s dosavadních 44.000 na 36.000 mužů (při 6 mil. obyvatelích).

7 pluků pěchoty a 41 eskadron jezdeckta, většinou starých a slavných tradic, bude až do r. 1931 zrušeno. Dosavadních 6 divisi bude sníženo na 4 divise a 1 smíš. brigádu. Po roce 1931 bude mít: pěchota: 21½ pluku, jezdeckto: 17 eskadron, dělostřelectvo: 8½ pluku, útočné vozy: 1 prapor. Aktivních důstojníků jest podle nové organizace systemisováno 1677, rotmistrů 1000, děle sloužících 9500. Délka pres. služby: 90—300 dní podle druhu zbraně.

Námornictvo zůstane počtem lodních jednotek beze změny; sniží se však početní stav osob. Nyní jest: 11 pancér. lodí, 3 torpedoborci, 1 křižník ke kladení min, 37 torpedovek, 17 ponorek a určitý počet menších plavidel. Program pro nejbližších 10 let zamýšlí stavbu 4 pancéřových lodí a jistý počet ponorek.

Nová samostatná zbraň, letectvo — bude mít 4 prapory o 8 letkách a 2 letecké školy.

Nový branný zákon nezapomíná ani na hospodářskou přípravu války, což má býti úlohou zřízované „Říšské komise pro hospodářskou a finanční váleč. pohotovost“. Mimo brannou moc propaguje obranu státu nově založený „Říšský Svaz švédské obrany“.

„Příznivý zeměpisný útvar země, tichá a mužná samozřejmost při vykonávání povinností všech Švédů, jejich láska k vlasti... to jsou vlastnosti, které jistě vyváží zmenšení branné moci švédské v míru.“

Reprodukce: Švédské jezdeckto v terénu, bojové cvičení švédské pěchoty v plyn. maskách, těžký kulomet v pal. postavení, taktéž těžké dělo, švédské jezdeckto v atace na zamrzlém jezeře a velmi četné jiné.

Nekrolog „Prinz Fr. Sigis. v. Preussen“: † 6. VII. 1927.

Propagační protidohodové články: „Válečná vina Dohody“: Obráz-

ky, povětšinou reprodukovány z mírov. ilustrovaných časopisů s texty: Anglický král Eduard VII. navštěvuje 1903 Paříž, aby zahájil obklíčení Německa — 1907 Itálii, aby uvolnil její spolek s Německem — 1908 ruského cara v Revalu, aby jej získal pro obklíčení Německa. — Sbratření franc. a ruského loďstva 1912. — Franc. gen. Joffre účastní se 1913 ruských manévřů. — Ruští dělostřelci důstojníci na výcviku 1913/14 ve Francii.

A nyní antithese: Jen bezstarostný německý národ netušil(!), že stojí zrovna před přepadením se strany nepř. Dohody. Německý císař odebral se v létě 1914 na cestu po severních zemích. — Tu náhle v létě 1914 bylo dáno znamení k válečnému požáru srbskými agenty v Sarajevě" ...atd. atd.

Nutno si opět a opět uvědomiti, že takováto propaganda drobnými články, mistrně volenými reprodukcemi s vhodným textem jest vedena v každém čísle a nelze neuznat, že by byla neobratně koncipována.

Špionáž našich sousedů: Obsah článku: nevypravujte nic pro nepř. důležitého nejenom před nikým, koho neznáte, ale ani před známými.

Francouzské barbarství: Francouzi prý po obsazení Alsaska-Lotrinska systematicky ničili německé pomníky.

Gdaňsko, „toto praněmecké město, bylo versaillským diktátem odtrženo od Německa. Je to totéž, jako by od Francie bylo odtrženo Marseille a prohlášeno neutrálním územím". — Připojena překrásně provedená, hezoučká reprodukce Gdaňska: Lange Markt, Rathaus, Artushof.

Podobná pěkná reprodukce: „Poznaň", císařský zámek, s nadpisem: „Nezapomeňte uloupěných nám německých území!" jest otištěna v jiném čísle.

Tělocvičné články: Gymnastika s nářadím. (Obrázky.)

Sebevýchova: Obětuj vše vlasti! Neboj se! Měj úctu před miněním druhých.

Obšrnější recenzi tohoto časopisu, propagujícího obranu státu mezi nejširšími vrstvami způsobem pozoruhodným, chceme upozorniti naše čtenářstvo i odborné kruhy, aby si povšimli, jak německý národ připravuje skrytě a důkladně své příslušníky k brannosti. Kpt. K. Vaněk.

c) Revues švýcarské.

Algemeine Schweizerische Militärzeitung.

Ročník 73, čís. 12.

Kpt. H. Bischoff: „Feuerschutz oder Feuerwirkung?"

V nejrůznějších bojových situacích je dnes zcela běžně používáno termínu „palebná přehrada" a „palebná ochrana", pod nímž si obyčejně ten, kdo ho používá, představuje, že palbou donucuje nepřítele, aby se kryl. Autor konstatuje, že se příliš nadužívání tohoto pojmu děje na újmu kvalitního výkonu střeleckého; v jednotce se pak vzbuzuje dojem, jako by pouhé chrlení střeliva stačilo k zničení nepřítele. Ve skutečnosti je však zejména při útoku nutno, aby nepřítel byl do krytu zatlačován a zničen účinnou, t. j. jistou a dobře mířencu palbou, a nikoli pouhým vyplýváním cenného střeliva.

Per. W. Brunner: „Schießausbildung."

Ze stručné statistiky dat o výsledcích střeleckých závodů jedné ze švýcarských střeleckých jednot je zřejmo, že tisícky starší ročníky dosahují mnohem příznivějších výsledků, než je tomu u mladých branců, kteří před

krátkou dobou absolvovali školu nováčků. Důvod nelze hledati toliko v rutinně starších příslušníků jednot, nýbrž hlavně v nedostatečné střelecké přípravě vojenského dorostu, zejména příslušníků speciálních zbraní. Pisatel se proto dožaduje intensivějšího školení ve školách nováčků a prodloužení doby předepsané pro povinnou střelbu švýc. občanů, kteří opustili vojenský výcvik.

Npor. Ernest Naef: „A propos de notre aviation militaire." Une question urgente!

V referátech minulých čísel časopisu byla několikrát citována pojednání o současném stavu švýcarské vojenské aviatiky. Otázka pronikla do veřejnosti, začala se jí zabývatí žurnalistika, a to netoliko domácí (na př. Gazette de Lausanne), nýbrž i zahraniční (Berlínská „Luftwacht"). Resumé odborných úvah vyznívá jednomyslně v ten smysl, že švýcarská vláda sleduje rozvoj letectví civilního, buduje moderně vybavená letiště a stroje dopravní, nevěnuje však dosti pozornosti a nezbytného nákladu na rozvoj důležité složky vojenské aviatiky — stíhacího letectva! Odmitá požadavky vojenské správy o povolení úvěru na vybudování početně silných

a technicky moderně dokonalých bojových strojů, v optimistickém přesvědčení, že jich Švýcarsku nebude ani při možné válce zapléstce vůbec třeba.

Pisatel připomíná analogii tohoto názoru v předválečném branném stavu Belgie, jež tehdy rovněž nepočítala s válkou, považovala armádu za zbytečný luxus a šetrila v armádě na výdajích materiálních i osobních. Tato politika se jí v r. 1914 krutě vymstila!

Podobně je tomu dnes v nazírání rozhodujících činitelů na švýcarské vojenské letectvo. Armáda má řadu vynikajících pilotů a odborníků, nemá však válečného materiálu; má-li být tato „páta zbraň“ à jour, nestačí mít nějakých 6–10 stíhacích letounů, nýbrž je jich třeba alespoň 100–150, aby splnily svůj úkol ruku v ruce s pozemním vojskem. Státní podsekretář britské admirality lord Thomson prohlásil, že „vlády, jež odmítají podporu letectví, zaslouží, aby byly budoucími

generacemi odsouzeny“. Teměř ve všech evropských státech věnují vlády zvýšené náklady na tento obor, jenž jest i jinak všestranně podporován: německý letecký spolek má několik set tisíc členů, 15milionové Československo má Ligu o 80.000 členech, belgický klub má 15.000 členů — data, jež zdaleka nelze srovnávat s poměry švýcarskými.

Nestačí však, aby stíhací letectvo bylo pohotové pro případ nepřátelského přepadu. Má-li mu účinně čelit, je nutno, aby bezvadně kooperovalo s pozemní armádou; potřebuje tedy mírového výcviku a bojových cvičení, dosud ve Švýcarsku absolutně postrádaných. Také pěšák musí si zvyknouti součinnosti s letectvem vlastním a nepřátelským přepadům ze vzduchu a musí si osvojit obranné metody proti nepřátelským letcům. To však nelze na cvičení supponovanou zbraní, nýbrž jen za její efektivní, aktivní součinnosti. Npor. Renéš.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

a) Spisy české.

Almanach na paměť činnosti dra Jindřicha Vaníčka ve výchovném odboru ministerstva národní obrany. Redigoval dr. J. V. Sedlák. Praha 1928. Str. 90. Cena neudána.

Odchod dra Jindř. Vaníčka z ministerstva národní obrany byl podnětem k vydání tohoto nádherně vypraveného almanachu, jenž v člancích Vaníčkových spolupracovníků ve výchovném odboru B. Havla, Fr. Oberpfalera, J. V. Sedláka a pplka ing. J. Kratochvíla snaží se zhodnotiti velikou práci, vykonanou tímto odborem za éry Vaníčkovy, a v několika vzpomínkách (V. Klofáč, generál Mittelhausser, generál Le Blévec, generál Sindelář a plukovník gen. št. Vitoušek) pokouší se zachytiti několik skvělých rysů ušlechtilého charakteru Vaníčka-člověka.

Dr. Jindřich Vaníček stál v čele výchovnému odboru MNO bezmála 9 let. A za tu dobu, poměrně krátkou, byla tu za jeho vedení vykonána práce, k níž v jiných armádách potřebovali celých desetiletí. Vaníček, povolán krátce po převratu V. Klofáčem do MNO, začal tu tvořiti za nejobtížnějších podmínek takřka z ničeho. S nepatrnými prostředky, zato však

s mezdolnou pracovní energií, chopil se za podpory svých obětavých spolupracovníků díla, jehož výsledky ho postavily do první řady těch, kteří položili pevné základy k vybudování naší branné moci.

Nelze na skrovně vymezeném místě vylíčiti všechno, co dal armádě za Vaníčkova vedení výchovný odbor MNO. Jeho práce je veřejností málo známa, dosud nedoceněna a namnoze nepochopena, ač stačí na př. jen prostý pohled na výsledky naší tělesné výchovy, na rozvoj našich vojenských knihoven a čtenářů, na vojenská zátiší, školy pro analfabety a různé odborné kurzy, aby mohla býti tato práce posouzena a po zásluze oceněna. Naše vojenské školství bylo postaveno na pevný základ zřízením vojenské akademie a různých kursů pro důstojníky aktivní i záložní a korunováno vybudováním válečné školy, jež je vyhledávána i cizinci.

Zvláštní zmínky zasluhuje činnost názvoslovného oddělení, jež se podjalo ohromného úkolu vytvořiti českou vojenskou terminologii. Práce tohoto oddělení zasahovala do